

OBSAH

Úvod	7
Seznam pomůcek pro praktická cvičení	9
Základy lékopisného (INN) a „mezinárodního“ chemického názvosloví....	10
Základní chemické pojmy a zákony	14
Roztoky - složení, ředění, osmolarita	16
Stanovení koncentrace roztoků	20
Příprava roztoku hydroxidu sodného o zadaném zředění	22
Titrace roztoku hydroxidu sodného	23
Titrační křivky	24
Výpočet pH kyselin, zásad a pufrů	28
Pufry	32
Závislost pH acetátového pufru na poměru látkové koncentrace octátu a kyseliny octové	33
Změna pH acetátového pufru po přidání zásady	35
Změna pH acetátového pufru po přidání kyseliny	37
Změna pH pufru v závislosti na jeho ředění	38
Závislost kapacity pufru na látkové koncentraci pufru	39
Závislost pH acetátového pufru na poměru koncentrací jeho složek	40
Příprava fosfátového pufru z jeho složek	42
Stechiometrické výpočty, iontový zápis chemických rovnic, iontové rovnice	44
Vlastnosti a reakce biologicky a toxikologicky významných prvků a jejich sloučenin	48
Důkaz vybraných kationtů	50
Důkaz vybraných aniontů	55
Analýza roztoku neznámé anorganické sloučeniny	57
Vlastnosti a reakce funkčních skupin biochemicky významných organických sloučenin	60
Oxidace primárních alkoholů	62
Redukce Fehlingova činidla aldehydy	63
Tvorba solí	64
Tvorba komplexních sloučenin	66
Reakce primárních aminů s oxosloučeninami	69
Močovina	70
Struktura a vlastnosti organických sloučenin	72
Aminokyseliny	77
Chromatografie aminokyselin na tenké vrstvě	78

Kyselina glutamová	81
Barevné reakce aminokyselin	82
Reversibilní redox systém cystein-cystin	85
Reakce aminokyselin s oxidem uhličitým	86
Bílkoviny I	88
Biuretová reakce	89
Emulgační schopnost bílkovin	90
Irreversibilní srážení bílkovin	91
Práce s automatickými pipetami a spektrofotometrem	94
Stanovení koncentrace roztoku chloridu železitého	97
Enzymy I	100
Důkaz aktivity trypsinu in vitro	101
Aktivace a inhibice alfa-amylasy anorganickými ionty	104
Důkaz substrátové specifity glykosidas (sacharasy a alfa-amylasy)	104
Enzymy II	106
Vliv koncentrace substrátu na rychlost enzymové reakce, Michaelisova konstanta	107
Biologické oxidace I	112
Příprava enzymového extraktu z hovězího srdce	113
Oxidace glukosy vzdušným kyslíkem	114
Důkaz dehydrogenas citrátového cyklu	115
Důkaz cytochromoxidasy	117
Oxidoredukční enzymy II	120
Izolace peroxidasy z brambor	121
Důkaz peroxidasy	122
Důkaz katalasy a pseudoperoxidasová reakce	124
Xanthinioxidoreduktasa	126
Sacharidy I	128
Reakce se Schiffovým činidlem	129
Redukční vlastnosti sacharidů	130
Kyselá hydrolyza škrobu	133
Sacharidy II	134
Glukosový toleranční test, denní ztráty glukosy močí	135
Stanovení glykovaného hemoglobinu	140
Monitorování glykemie pomocí glukometru Glukotrend	144
Sacharidy III	146
Redukční vlastnosti kyseliny L-askorbové	147
Stanovení ekvivalentu kyseliny L-askorbové	149
Stabilita kyseliny L-askorbové	151
Saturační test	153
Stanovení koncentrace vitamínu C v pomerančové šťávě	155

Lipidy I	156
Akroleinová reakce	157
Alkalická hydrolyza tuků	158
Vlastnosti mýdel	159
Důkaz přítomnosti dvojných vazeb ve vyšších mastných kyselinách	162
Důkaz některých složek vaječného žloutku	163
Lipidy II	164
Vliv solí žlučových kyselin na štěpení tuků katalyzované pankreatickou lipasou	165
Peroxidace lipidů	167
Lipidy III	170
Stanovení celkového cholesterolu (TC)	172
Stanovení HDL cholesterolu (HDLc)	174
Stanovení triacylglycerolů (TAG)	176
Výpočet HDL indexu a LDL cholesterolu podle Friedewalda	178
Stanovení TC a TAG ve vlastní kapilární krvi pomocí přístroje Reflotron, Roche	180
Hodnocení kardiálního rizika se změnami důležitých parametrů	182
Elektroforesa lipoproteinů	183
Tetrapyrroly	186
Vlastnosti hemoglobinu	187
Vlastnosti tetrapyrrolů	192
Bílkoviny II	196
Dialýza	197
Důkaz některých složek bílkovin	200
Bílkoviny III	202
Elektroforesa bílkovin	203
Stanovení koncentrace celkové bílkoviny v seru	206
Stanovení koncentrace albuminu v seru	208
Reversibilní srážení bílkovin - izolace albuminu a globulinů z krevního sera	211
Dusíková bilance	212
Stanovení koncentrace močoviny v seru a v moči	213
Výpočet dusíkové bilance	218
Nukleové kyseliny I	222
Izolace genetického materiálu	223
Nukleové kyseliny II	226
Stanovení koncentrace a čistoty nukleových kyselin	227
Nukleové kyseliny III	232
Analýza známých polymorfismů a častých mutací pomocí PCR a restričního štěpení	233

Kyselina močová	250
Rozpustnost kyseliny močové a jejích solí	251
Stanovení kyseliny močové v krevním seru a v moči	252
Xenobiochemie	256
Důkaz ethanolu ve vydechovaném vzduchu	258
Identifikace cizorodých látek a jejich metabolitů v moči	260
Stanovení koncentrace dusitanů a dusičnanů ve vodě	266
Clearance	270
Clearance endogenního kreatininu	271
Zpětná resorpce fosfátů	275
Základní screening patologických součástí moče	280
Chemické vyšetření moče	282
Markery svalové tkáně	292
Stanovení koncentrace katalytické aktivity laktátdehydrogenasy	294
Stanovení koncentrace katalytické aktivity aminotransferas AST a ALT	296
Stanovení koncentrace katalytické aktivity kreatinkinasy	298
Stanovení ALT (GPT), AST (GOT) a CK pomocí přístroje Reflotron, Roche	302
Elektroforesa isoenzymů laktátdehydrogenasy	303
Kontrolní otázky	306
Použitá literatura	323